У романі Фолкнера «Галас і шаленство» проблема активності персонажів і їх здатності впливати на розвиток подій тісно пов'язана з часопросторовими параметрами тексту. Минуле у творі набуває форми, яку Т. С. Хайнс називає «минуле, що триває» (англ. tangible past), тобто воно постійно присутнє у свідомості героїв і детермінує їхні вчинки.

Г. Л. Мортімор у статті «Фолкнерівська риторика втрати: дослідження сприйняття і значення» наголошує на тому, що художній світ Фолкнера є насамперед просторовим світом і будь-яка зміна в просторі є важливою як в сюжетному, так і в символічному плані [8, с. 36]. Так, коли Кедді їде з Йокнапатофи, вона одразу ж випадає з фокусу уваги, а будь-які згадки про її життя в Європі супроводжуються словами на зразок «можливо», «напевне» тощо, жодних точних відомостей немає. Пізніше ця ситуація повторюється з Квентіною. Таким чином, час і простір відіграють у розвитку сюжету значно більшу роль, ніж самі персонажі.

У «Ста роках самотності» Г. Г. Маркеса присутня та ж сама тенденція, що і в «Галасі і шаленстві» Фолкнера, але вона є більш вираженою. Час існування роду Буендіа визначено наперед (як видно з самої назви), а все, що з ними має статися за цей проміжок часу, передбачено в пророцтві Мелькіадеса. Простір Макондо, як і простір Йокнапатофи у Фолкнера, залишається у фокусі зображення упродовж усього розгортання подій, а якщо хтось із персонажів цей простір залишає (наприклад, полковник Ауреліано під час військових походів чи Амаранта Урсула, яка подорожує Європою), то не згадується аж до часу повернення. Отже, сюжет розвивається так, як здійснюється пророцтво: від заснування Макондо і до його зруйнування внаслідок катастрофи, а роль персонажів у цьому процесі є пасивною, оскільки вони не здатні нічого змінити.

Таким чином, проаналізовані романи-метафори різняться кількістю персонажів і способами їх зображення, однак у всіх трьох випадках наявні спільні риси. По-перше, система персонажів у кожному з цих творів орієнтована не на створення окремих індивідуальних образів, а на метафоричне відображення людства. По-друге, всі засоби репрезентації персонажів позбавлені однозначних «об'єктивних» оцінок, інтерпретація залишається за читачем. По-третє, персонажі не виступають рушійною силою сюжету, бо постійно перебувають під впливом обставин, які вони не здатні перебороти. Усі ці особливості зумовлені тим, що роман-метафора є художньою моделлю дійсності, а в межах цієї моделі персонажі є не центром, а лише одними зі складників.

Література:

1. Адорно Т. Заметки о Кафке / Т. Адорно // Звезда. – 1996. – № 12. – С. 123–128.
2. Затонский Д. В. Франц Кафка и проблемы модернизма / Д. В. Затонский. – М. : Высшая школа, 1972. – 136 с.
3. Кафка Ф. Процес: Роман та оповідання: Пер. з нім. П. Таращука / Авт. передм. Д. Затонського / Франц Кафка. – К. : МП «Юніверс», 1998. – 288 с.
4. Маркес Г. Г. Сто років самотності: Роман, повісті, оповідання: пер. з ісп. [Електронний ресурс] / Ґабріель Ґарсіа Маркес. – 2004. – Режим доступу до ресурсу : http://www.e-reading.club/bookreader.php/1003133/Markes_-_Sto_rokiv_samotnosti.html.
5. Фолкнер У. Шум и ярость: Пер. с англ. Ю. Палиевской [Електронний ресурс] / Уильям Фолкнер // ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА ModernLib.Ru – Режим доступу до ресурсу : http://modernlib.ru/books/folkner_uilyam/shum_i_yarost/read_1/
6. Hines T. S. William Faulkner and the Tangible Past: The Architecture of Yoknapatawpha / T.S. Hines. – University of California Press, 1997. – 164 p.
7. Kuminova O. Faulkner's The Sound and the Fury as a Struggle for Ideal Communication / Olga Kuminova // Literature Interpretation Theory. – 2010. – № 21. – P. 41–60.
8. Mortimor G. L. Faulkner's Rhetoric of Loss: A Study in Perception and Meaning / Gail L. Mortimor // A Forum of Fiction. – 2010. – p. 232–250.
9. Pettey J. Some Implications of Yellow and Gold in García Márquez's «One Hundred Years of Solitude»: Color Symbolism, Onomastics, and Anti-Idyll / John Carson Pettey // Revista Hispánica Moderna. – 2000. – №1. – P. 162–178.
10. Rome A. The Necessity of Benjy as an Opening Narrator in The Sound and the Fury [Електронний ресурс] / Alana Rome // Center for Faulkner Studies – Режим доступу до ресурсу : http://www.semo.edu/cfs/teaching/45455.html.
11. Saldívar J. D. The Dialectics of Our America: Genealogy, Cultural Critique, and Literary History / José David Saldívar., 2002. – 231 p.

УДК 811.111'06:81'276'37

А. В. Лебедєва,
Херсонський державний університет, м. Херсон

ТЕМАТИЧНА СПЕЦИФІКА НЕСТАНДАРТНИХ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті розкриваються актуальні в сучасній лінгвістиці проблеми взаємодії мови і суспільства, мови і культури, які не можливо успішно вирішити без вивчення специфіки використання мови різними верствами суспільства, соціальними і професійними групами, без ретельного дослідження її соціальної стратифікації та функціонально-стилістичного варіювання.

Простежується думка про те, що соціальні та професійні жаргони і сленг, які формують шар нестандартної лексики сучасної англійської мови, посідають важливе місце в широкому діапазоні форм мовленнєвого спілкування.

Автором виділено тематичні групи англомовної позалітературної лексики, які на сучасному етапі найбільш інтенсивно поповнюються ненормованими лексичними одиницями.

Ключові слова: *субкультура, субкод, нестандартні лексичні одиниці, тематичні групи.*

THEMATIC PECULIARITY OF MODERN ENGLISH NON-STANDARD LEXICAL UNITS

The article is aimed to review non-standard lexical units of Modern English vocabulary.

Language is known to be a social phenomenon. The social division of society directly affects the language functioning and structure.

Problems of language and society, language and culture, remaining relevant in modern linguistics, can not be successfully resolved without the study of specific language usage in different strata of society, social and professional groups.

It is stressed that social and professional jargons and slang that form a layer of non-standard vocabulary takes an important place in a wide range of spoken communication forms.

Thematic groups of English non-standard lexical units functioning in contemporary Internet editions and fixed in lexicographical sources are examined.

© А. В. Лебедєва, 2015

It should be stressed that non-standard vocabulary of the English language as a complex lexical system takes a special place in the hierarchy of social and stylistic components of the national language.

Most substandard lexical units appear and evolve quite naturally on specific situations. Thus, the appearance of new objects, things, ideas or events is accompanied by the appearance of new words for their explanation and description.

It is shown that advanced study of non-standard vocabulary is rather useful for linguistic and cultural assessments and generalizations.

Key words: *subculture, subcode, non-standard lexical untits, thematic groups.*

ТЕМАТИЧЕСКАЯ СПЕЦИФИКА НЕСТАНДАРТНЫХ ЛЕКСИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ СОВРЕМЕННОГО АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

В статье рассматриваются проблемы взаимодействия языка и общества, языка и культуры, которые, оставаясь актуальными в современной лингвистике, не могут успешно решаться без изучения специфики использования языка различными слоями общества, социальными и профессиональными группами, без тщательного исследования его социальной стратификации и функционально-стилистического варьирования.

Прослеживается мысль о том, что социальные и профессиональные жаргоны и сленг, формирующие пласт внелитературной лексики современного английского языка, занимают важное место в широком диапазоне форм речевого общения.

Автором предложены тематические группы лексики, которые на современном этапе наиболее интенсивно пополняются англоязычными нестандартными лексическими единицами.

Ключевые слова: *субкультура, субкод, нестандартные лексические единицы, тематические группы.*

Мова – явище соціальне, що природним чином пояснює вплив на структуру мови її суспільних функцій. Соціальне членування суспільства безпосередньо відбивається на функціонуванні мови і на її структурі.

Проблеми взаємодії мови і суспільства, мови і культури, залишаючись актуальними в сучасній лінгвістиці, не можуть успішно вирішуватися без вивчення специфіки використання мови різними верствами суспільства, соціальними і професійними групами, без ретельного дослідження її соціальної стратифікації і функціонально-стилістичного варіювання [2, с. 4].

Такі різновиди розмовної мови, що різною мірою визначаються як закриті, замкнуті і характеризуються відносною вузькістю соціальної сфери вживання, посідають важливе місце в широкому діапазоні форм розмовного спілкування. До числа цих різновидів відносяться соціальні та професійні жаргони і сленг, які формують шар нестандартної лексики.

Вивчення різних форм ненормативної лексики, що відхиляється від звичних стандартів мови, викликає на сучасному етапі особливий інтерес лінгвістів. Так, дослідники вивчають загальні закономірності, періодизацію, тенденції функціонування і стратифікації позалітературної лексики (В. І. Бєліков, М. Н. Бєляєва, Г. Ю. Богданович, Ю. К. Волошин, Л. П. Крисін, Е. Г. Куликова, В. О. Хомяков та ін.). Недостатньо вивченим лишається питання щодо тематичної класифікації ненормованої лексики сучасної англійської мови.

Метою дослідження є встановлення тематичних груп англомовних нестандартних лексичних одиниць, які, на нашу думку, відображають реальні процеси, що відбуваються у живій англійській мові на сучасному етапі її розвитку.

Нестандартна лексика англійської мови як складна лексична система посідає певне місце в соціально-стилістичній ієрархії компонентів загальнонаціональної мови.

Відомо, що до нестандартної або ненормативної лексики належать слова, або їх окремі значення, які знаходяться за межами нормативної, літературної мови. Ця мовна підсистема є некодифікованою і характеризується використанням специфічних слів і словотворчих засобів, функціонуванням переважно в усному спілкуванні, як правило, в неофіційній обстановці, замкнутим характером у порівнянні зі стандартною мовою, емоційно-оцінною зниженістю, а також існуванням стилістичних синонімів серед слів літературної мови.

Слідом за В. І. Бєліковим і Л. П. Крисіним, під нестандартної лексикою ми розуміємо експресивно-оцінну лексику, що існує в усному розмовному мовленні і знаходиться поза межами стандартної мови [1].

Більшість нестандартних лексичних одиниць виникає та еволюціонує цілком природним чином з конкретних ситуацій. Так, поява нових предметів, речей, об'єктів, ідей або подій супроводжується появою нових слів для їх пояснення й опису.

Субкультура є складовою частиною культури соціуму. Поглиблене вивчення нестандартної лексики (дискурсивне освоєння, входження в синонімічні відношення зі словами стандартної мови, наближення до адресата як комунікативна стратегія «публічного» адресата та ін.) виявляється досить корисним для лінгвокультурологічних оцінок і узагальнень [3, с. 87].

Розгляд мови, яка виявляє особливості соціального життя, увага до реального мовлення реальних людей, до їх мовної діяльності передбачає ретельне вивчення соціолектів (субкодів).

Тематичні групи англомовної нестандартної лексики відбивають ті сфери життя і діяльності мовних колективів, в яких емоційне навантаження висловлювання диктується матеріальними умовами побуту, загальною ідеологією членів колективу та індивідуальними нормами мовленнєвої поведінки, заданими сімейним вихованням, освітою, суспільним становищем, віком, статтю. Іншими словами, нестандартні лексичні одиниці відображають віддзеркалюють всі реалії навколишньої дійсності.

У процесі аналізу сучасних англомовних Інтернет-видань та лексикографічних джерел [8; 9; 10], методом суцільної вибірки було виявлено тематичні групи нестандартних лексичних одиниць.

Так, найбільш інтенсивно лексичні одиниці, що досліджуються, поповнюють наступні тематичні групи:

1. Людина, її характеристика: *broiler* 'задирака, призвідник чвар'; *caitiff* 'боягуз, негідник'; *chuckle-head* 'йолоп, телепень'; *chuff* 'грубіян'; *churl* 'грубіян, скнара'; *cold fish* 'байдужа людина'; *cool hand* 'холоднокровна людина'; *dumb bunny* 'дурний, болван'; *flunky* 'підлесник, підлабузник'; *gossip* 'базікало, плетун'; *heel* 'негідник, дурисвіт'; *humdrum* 'нудна людина'; *hunks* 'скнара'; *jackass* 'осел, дурень, телепень'; *jerk* 'болван, нікчема, шмаркач'; *jinx* 'людина, яка приносе нещастя'; *juggins* 'довірливий простак', *kibitzer* 'людина, яка втручається не в свою справу, дає непрохані поради'; *killjoy* 'буркотун'; *log-head* 'дурень, йолоп'; *loudmouth* 'хвалько, крикун'; *man of moods* 'людина настрою'; *mean thing* 'підла тварюка'; *meatball* 'дурна або нудна людина'; *miser* 'скупій, скнара'; *numskull* 'дурень, йолоп'; *nuts* 'навіжений, псих'; *offscourings* 'покидьки'; *queer fish* 'дивак'; *the rabble* 'потолоч, чернь'; *rip* 'розпусник'; *screwball slob* 'нечепура'; *scum*(*s*) 'мерзотник, покидьки'; *scumbag* 'покидьок'; *smug* 'зубрило, чванько, задавака'; *s-o-b* 'сучий син'; *softhead* 'дурник, недоумкувата людина'; *softy* 'дурень, слабка людина'; *sorehead* 'скиглій; буркотун'; *stool pigeon* 'донощик, виказувач'; *sneak* 'боягуз, негідник'; *zombie* 'кретин, тупак, чудило'.

2. Емоції, почуття: *to be floating on air* 'бути в екстазі'; *to be flying high* 'бути щасливим, радісним; *to be in the clouds* 'витати в хмарах'; *to be in the pouts*, *to sulk at smb*. 'дутися'; *to be on pins and needles*, *to be on tenterhooks*, *to be on thorns*

‘сидіти, як на голках’; *to get the needle*, *to have kittens* (*a canary*, *a cow*), *to hack around* ‘ледарювати, байдикувати’; *to hang about* (*around*) ‘плентатися навкруги, тинятися, шляться, вештатися’; *to have (get) the jitters* ‘нервувати, хвилюватися’; *to loaf about* ‘байдикувати, бити байди’; *to loiter about* ‘тинятися, вештатися, швендяти’; *to maroon* ‘ледарювати, вештатися’; *to mooch about* ‘тинятися без діла’; *no sweat* ‘легкий, нескладний’; *to see scarlet* ‘оскаженіти, ошаліти’; *to shake in one’s boots* ‘тремтіти від страху’; *to take exception to smb*. ‘ображатися на кого-н.’; *to walk on air* ‘бути щасливим, задоволеним’.

3. Кохання, стосунки: *to be infatuated for smb*. ‘шалено любити кого-н.’; *to be sweet on smb.* ‘бути закоханим у кого-н.’; *to be taken with smb.* ‘захоплюватися ким-н.’; *to bill and coo* ‘милуватися, воркотати’; *to canoodle* ‘милуватися, обійматися’; *to caress* ‘пестити’; *to dote on smb.* ‘палко кохати, божеволіти від кого-н.’; *to fall for* ‘закохатися’; *to fondle* ‘пестити’; *to give smb. an amorous look* ‘кинути на кого-н. закоханий погляд’; *to go for* (*to aim for*) намагатися добитися чого-н., подобатися, захоплюватися’; *to have enchant for smb.* ‘мати симпатію до кому-н.’; *to have* (*got*) *a crush on smb.* (*to develop a crush on smb.*) ‘сильно захопитися ким-н.’; *to infatuate* ‘закрутити голову, звести з розуму’; *to lust for smb.* ‘жадати кого-н.’; *to ogle smb*. ‘ніжно поглядати на кого-н., бісики пускати’; *to throw oneself at the head of smb.* (*someone’s feet*) ‘виснути у кого-н. на шиї’.

4. Відпочинок, святкування: *be-in* ‘свято з гулянням’; *to be floating on air* ‘бути в екстазі’; *fete* ‘свято’; *flying high* ‘щасливий, радісний’; *gaiety* ‘веселощі’; *get-together* ‘зустріч; *glee* ‘веселощі, радість’; *to have a whale of a time* ‘провести приголомшливо час’; *high jinks* ‘гучні, бурхливі веселощі’; *jamboree* ‘святкування, веселощі’; *to lay off* ‘відпочивати’; *merriment* ‘веселощі’; *merry-making* ‘веселощі, забава’; *spree* ‘веселощі, гульба’.

5. Жінка: *adolescent* ‘дівчина, підліток’; *alluring* ‘чарівна, приваблива’; *Betty (lady)*, *pin-up* ‘гарненька, чарівна’; *bird* ‘дівка, дівчисько’; *a bit of fluff* ‘дівчина’; *bobby-soxer* ‘дівчинка-підліток’; *bonny* ‘гарна’; *breezy* ‘подруга’, *damsel* ‘дівчина’; *gal* ‘дівчисько, дівчина; молода дівчина’; *Gill* ‘дівчина’; *lassie* ‘дівчина, дівчинка’; *puss* ‘(кокетлива) дівчина’; *wench* ‘дівчина, молода жінка’.

6. Чоловік: *adolescent* ‘юнак, підліток’; *blighter* ‘хлопець, тип’; *bloke* ‘тип, хлопець’; *cove* ‘хлопець, парубок’; *jack* ‘хлопець, людина’; *joker* ‘людина, хлопець’; *josser* ‘хлопець’; *sissy* ‘зніжений хлопчик (чоловік)’; *urchin* ‘хлопчак’; *walla*(*h*) ‘людина, хлопець’; *youngster* ‘хлопчик, юнак, молодик’.

7. Дружба, друзі: *buddy* ‘дружище, приятель’; *cater-cousin* ‘щирий друг’; *chum* ‘приятель, дружок, кореш’; *old cock* ‘дружище’; *pal* ‘кореш’; *mate* ‘друг, кореш’; *to be buddy-buddy with smb*., *to chum up with smb*., *to pal up with smb.* ‘подружитися з ким-н.’; *to pick up with smb.* ‘познайомитися з ким-н.’.

8. Гроші: *benjamins*, *brass*, *bread*, *cabbage*, *cake*, *cash*, *cheddar*, *chink*, *chips*, *dead*, *dough*, *dust*, *jack*, *kale-kail*, *L.S.D*, *the need*, *oof*, *presidents*, *purse*, *soap*, *tin* ‘гроші’.

Таким чином, ми визначили основні передумови функціонування та вживання ненормованої лексики англійської мови, а також виявили тематичні групи англомовних нестандартних лексичних одиниць, що поповнюються найбільше: «людина, її характеристика»; «емоції, почуття»; «кохання, стосунки»; «відпочинок, святкування»; «жінка»; «чоловік»; «дружба, друзі»; «гроші».

Перспективним лишається вивчення сфер функціонування англомовних соціолектів, аналіз їх типів, інформативний потенціал, соціокультурне значення, масштаби і наслідки впливу на сучасну англійську мову.

Література:

1. Беликов В. И. Социолингвистика: [учебник для вузов] / В. И. Беликов, Л. П. Крысин. – М. : Рос. гос. гуманит. ун-т, 2001. – 317 с.
2. Беляева М. Н. Нестандартная лексика английского языка / М. Н. Беляева, В. А. Хомяков. – 2-е изд. – М. : Книжный дом «Либроком», 2010. – 136 с.
3. Богданович Г. Ю. Сниженная лексика как объект лингвокультурологического осмысления / Г. Ю. Богданович // Культура народов Причерноморья. – 2002. – № 35. – С. 84–88.
4. Волошин Ю. К. Общий американский слэнг : Состав, деривация и функция (лингвокультурологический аспект) / Ю. К. Волошин. – Краснодар : КубГУ, 2000. – 282.
5. Зацний Ю. А. Розвиток словникового складу сучасної англійської мови / Ю. А. Зацний. – Запоріжжя : Запорізький держ. ун-т, 1998. – 430 с.
6. Куликова Э. Г. Норма в лингвистике и паралингвистике / Э. Г. Куликова. – Ростов н/Д. : РГЭУ «РИНХ», 2004. – 300 с. – (Монография).
7. Allen I. L. The City in Slang (New York Life and Popular Speech) / I. L. Allen. – N.Y., Oxford : Oxford University Press, 1993. – 307 p.
8. Macmillan English Dictionary / Ed. by M. Rundell, 2002. – 657 p.
9. New Dictionary of Contemporary Informal English / Ed. by S. Glazunov. – M. : Russky Yazyk Publishers, 2000. – 776 c.
10. Urban Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.urbandictionary.com/define.php?term=slang.

УДК 811.112.2’38

Л. Я. Левицька,
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, м. Дрогобич
І. С. Микитка,
Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів

ZUM PROBLEM DER GRUNDZÜGE DES WIRTSCHAFTSDEUTSCHEN

ДО ПИТАННЯ ПРО ОСНОВНІ АСПЕКТИ НІМЕЦЬКОЇ ДІЛОВОЇ МОВИ

У статті висвітлено основні концепції німецької ділової мови та її місце в навчальних програмах. Метою дослідження є аспекти вивчення мови бізнесу для навчання висококваліфікованих фахівців. Лінгвістичні дослідження в галузі фахової німецької мови свідчать про тенденцію до успішного посередництва професійних і мовних навичок. Все частіше розмовні елементи використовується у фахових текстах, відтак можна стверджувати, що німецька ділова мова стає шаблонною.

Ключові слова: *ділова німецька мова, навчальні програми, навчання, підготовка висококваліфікованих фахівців, економічні відносини, іноземна мова, дидактичні методи, міждисциплінарний характер ділової німецької мови.*

TO THE PROBLEM OF THE BASIC CONCEPTS OF BUSINESS GERMAN

The article presents the basic concepts of business German and its place in the study curricula. The aim of the study are the aspects of the business-related GFL teaching for the training of highly qualified professionals. The expansion of interna-

© Л. Я. Левицька, І. С. Микитка, 2015